

Briselē, 2023. gada 26. jūnijā
(OR. en)

11082/23

LIMITE

COJUR 26
CFSP/PESC 927
RELEX 794
COEST 385

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	10354/1/23 REV 1
Temats:	Padomes secinājumi par Starptautisko Krimināltiesu, atzīmējot Romas statūtu pieņemšanas 25. gadskārtu

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par Starptautisko Krimināltiesu, atzīmējot Romas statūtu pieņemšanas 25. gadskārtu.

PADOMES SECINĀJUMI

PAR STARPTAUTISKO KRIMINĀLTIESU,
ATZĪMĒJOT ROMAS STATŪTU PIENĒMŠANAS 25. GADSKĀRTU

1. Romas statūtu pieņemšanas 25. gadskārtā Eiropas Savienība un tās dalībvalstis svinīgi atzīmē Starptautiskās Krimināltiesas (SKT) būtisko ieguldījumu cīņā pret nesodāmību par vissmagākajiem noziegumiem, kas skar visu starptautisko sabiedrību kopumā. Padome šodien atkārtoti apliecina savu nelokāmo atbalstu SKT saistībā ar tās centrālo lomu taisnīguma nodrošināšanā cietušajiem visās situācijās, uz kurām attiecas tās jurisdikcija.
2. Eiropas Savienība ir nelokāmi atbalstījusi šo tiesu kopš tās pirmsākumiem. SKT kā pasaulē pirmā un vienīgā pastāvīgā starptautiskā krimināltiesa vissmagāko starptautisko noziegumu izmeklēšanai un kriminālvajāšanai par tiem ir liecība starptautiskās sabiedrības apņēmībai izbeigt nesodāmību par visšausmīgākajām zvērībām un veicināt atbildības kultūru gan valstu, gan starptautiskā līmenī.
3. Romas statūtu 25. gadskārta ir vienreizēja iespēja ne tikai atskatīties uz daudzajiem SKT panākumiem, bet arī atkārtoti apliecināt Eiropas Savienības atbalstu tās nākotnei. Šīs tiesas darbības, tostarp sākotnējās pārbaudes, izmeklēšana un tiesvedība, joprojām būtiski virzās uz priekšu. Patlaban SKT ir iesaistīta 17 situācijās visā pasaulē un tiesvedība notiek par rekordlielu skaitu lietu.
4. Mums būtu jāvelta maksimāla uzmanība visām situācijām, kurās varētu būt izdarīti vissmagākie noziegumi, kas skar visu starptautisko sabiedrību. Padome ir pārliecināta, ka SKT atbilstoši papildināmības principam panāks taisnīgumu cietušajiem jebkurā vietā.
5. Eiropas kontinentā notiek karš. Padome vēlreiz apstiprina savus 2022. gada decembra secinājumus par saukšanu pie atbildības par vissmagākajiem noziegumiem, kas pastrādāti saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu.

6. Padome uzsver, cik svarīgu funkciju šī tiesa pilda, lai panāktu taisnīgumu nežēlīgos noziegumos cietušajiem, dodot viņiem iespēju ar dalību tiesas procesos paust savu viedokli, sniegtot viņiem palīdzību un piešķirot kompensācijas. Krimināltiesas Trasta fonds cietušajiem ir palīdzējis desmitiem tūkstošiem cietušo, nodrošinot fizisku un psiholoģisku rehabilitāciju un materiālu atbalstu. Padome mudina valstis, kas ir statūtu puses, un citus atbalstīt un turpināt atbalstīt Trasta fondu cietušajiem.
7. Padome atgādina, ka pilsoniskajai sabiedrībai ir būtiska loma SKT izveidē un darbībā un tiesu iestāžu pieejamības cietušajiem atbalstīšanā. Šogad tiek atzīmēta arī 25. gadadiena, kopš pieņemta Apvienoto Nāciju Organizācijas Deklarācija par cilvēktiesību aizstāvjiem. Padome apņemas aizsargāt pilsoniskās sabiedrības telpu, tostarp, reaģējot uz apdraudējumiem cilvēktiesību aizstāvjiem, kuri cīnās par taisnīgumu darbojas pirmajās rindās.
8. Vadot cīņu pret nesodāmību, SKT ir jāspēj strādāt neatkarīgi un objektīvi. Eiropas Savienība joprojām ir apņēmības pilna strādāt kopā ar visām valstīm, kas ir statūtu puses, un citiem partneriem visā pasaulē, lai atbalstītu šo tiesu un saglabātu un ievērotu tās neatkarību un Romas statūtu integritāti. Jebkāds apdraudējums šai tiesai, tās darbiniekiem un SKT darbā iesaistītajiem ir nepieņemami.
9. Eiropas Savienība ir apņēmusies iestāties par efektīvu SKT darbību. 2006. gadā ES kļuva par pirmo reģionālo organizāciju, kas noslēdza nolīgumu par sadarbību ar šo tiesu. Pilnīga sadarbība ar SKT ir viens no šīs tiesas efektivitātes priekšnoteikumiem. Padome atzīmē, ka nesadarbošanās ir nopietns izaicinājums SKT.
10. Padome aicina visas valstis nodrošināt pilnīgu sadarbību ar šo tiesu, tostarp, ātri izpildot izdotos apcietināšanas orderus, un slēgt brīvprātīgus nolīgumus. Cietušo un liecinieku aizsardzība un pārvietošana, pagaidu un galīgā atbrīvošana un sodu izpilde – tās visas ir neatņemamas starptautiskā kriminālprocesa sastāvdaļas, un attiecīgais slogs būtu taisnīgi jāsadala starp valstīm, kas ir statūtu puses, tostarp, attiecīgā gadījumā izmantojot brīvprātīgus sadarbības nolīgumus.

11. SKT Romas statūtu principi, kā arī principi, kas reglamentē tās darbību, pilnībā atbilst ES principiem un mērķiem. Padome ir apņēmusies turpināt un atjaunot centienus veicināt Romas statūtu universālumu un saglabāt to integritāti. Eiropas Savienība mudina tās valstis, kas to vēl nav izdarījušas, tostarp ES kandidātvalstis, steidzami ratificēt Romas statūtus vai pievienoties tiem un izbeigt nesodāmību par vismagākajiem noziegumiem. Turklāt tā aicina valstis, kas ir statūtu puses, ņemot vērā apstākļus valstī, apsvērt Romas statūtu grozījumu ratificēšanu vai pieņemšanu.
12. Padome turpinās īstenot centienus SKT vēl vairāk integrēt visās Eiropas Savienības iekšējās un ārējās politikas jomās, lai nodrošinātu saskaņotību un lai panāktu, ka tā kļūst par neatņemamu daļu diskusijās par starptautiskajām humanitārajām tiesībām, cilvēktiesībām, miera veidošanu un konfliktu risināšanu, un vēlreiz apliecina savu apņemību sniegt šai tiesai pastāvīgu diplomātisko atbalstu, lai nodrošinātu, ka tā var efektīvi īstenot savas pilnvaras. Šajā sakarā Padome atzinīgi vērtē to, ka ES īpašā pārstāvja cilvēktiesību jautājumos pilnvaras un darbs ir īpaši vērsts uz to, lai veicinātu starptautisko humanitāro tiesību ievērošanu un atbalstītu starptautisko kriminālo tiesvedību, un pauž gandarījumu par to, ka īpašais pārstāvis pastāvīgi uzsver šos jautājumus.
13. Padome atzīst, ka ir svarīgi šai tiesai piešķirt nepieciešamos finanšu resursus, kas ir ilgtspējīgi, lai nodrošinātu, ka tās struktūras var stingri un konsekventi pildīt savus attiecīgos uzdevumus visās situācijās, uz kurām attiecas šīs tiesas vispārējās pilnvaras. Padome aicina visas valstis, kas Romas statūtu puses, veikt savas iemaksas pilnā apmērā un laikus un nekavējoties veikt visus nokavētos maksājumus.
14. Šīs tiesas darbības pārskatīšanas process ir vienreizēja iespēja stiprināt starptautisko krimināltiesību sistēmu un panākt, ka šī tiesa darbojas efektīvāk un lietderīgāk. Padome atzinīgi vērtē šīs tiesas izrādīto apņemību visā šajā procesā. Padome mudina SKT un valstis, kas ir statūtu puses, turpināt izvērtēt un īstenot attiecīgos ieteikumus, pienācīgi ņemot vērā šīs tiesas prokuratūras un tiesas iestādes neatkarību. Eiropas Savienība piešķir īpašu nozīmi labas pārvaldības un veselīgas darba kultūras veicināšanai, kas arī nodrošina iekļaušanu un dzimumu līdztiesību. Padome pieņem zināšanai, ka SKT tiek stiprināta dzimumpolitika, izmantojot jauno stratēģiju par dzimumu līdztiesību un kultūru darba vietā.

15. Padome atzinīgi vērtē un turpina atbalstīt šīs tiesas centienus integrēt dzimumu un vecuma aspektus tās izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un tiesas darbā. Padome mudina šo tiesu vēl vairāk stiprināt dzimumvērtīgu un uz bērniem vērstu pieeju integrēšanu pierādījumu vākšanā.
16. Padome atgādina, ka SKT ir pēdējās instances tiesa, kas papildina valstu tiesas, nevis tās aizstāj. Tāpēc Padome uzsver, cik svarīga ir papildināmība un sadarbība starp valstu jurisdikcijām un cik nozīmīga ir šī tiesa kā viens no svarīgākajiem Romas statūtu elementiem. Šajā sakarā Padome uzsver ES Genocīda apkarošanas tīkla lomu šādas sadarbības veicināšanā un paraugprakses apmaiņas sekmēšanā starp ES dalībvalstīm. ES mudina valstis, kas ir statūtu puses, pieņemt nepieciešamos valsts tiesību aktus, kas definē starptautiskus noziegumus, izveido vai stiprina specializētas kara noziegumu izmeklēšanas vienības un stiprina valstu sadarbību.
17. Eiropas Savienība uzstāj, ka ir ļoti svarīgi saskaņā ar Romas statūtiem šajā tiesā ievēlēt augsti kvalificētus tiesnešus un amatpersonas godīgās, pārredzamās un nopelnos balstītās vēlēšanās, lai nodrošinātu kvalitatīvus tiesas nolēmumus un vēl vairāk palielinātu uzticēšanos šīs iestādes spējai panākt taisnīgumu un tam, ka tā to dara objektīvi. Padome mudina valstis, kas ir statūtu puses, nākot klajā ar tiesnešu kandidātiem, ievērot stingras un pārredzamas kandidātu izvirzīšanas procedūras valstī. Uzticams un pārredzams vēlēšanu process, tostarp pārbaudes, ir izšķiroši svarīgs, lai nodrošinātu šīs tiesas leģitimitāti.
18. Šī Romas statūtu pieņemšanas 25. gadskārta ir iespēja virzīties uz priekšu cīņā pret nesodāmību par vissmagākajiem noziegumiem un stiprināt tiesiskumu. Padome atzinīgi vērtē valstu, kas ir statūtu puses, centienus šo gadskārtu svinīgi atzīmēt ar dažādiem pasākumiem, kas tiek rīkoti visā pasaulē, lai cildinātu starptautiskās kriminālās tiesvedības sasniegumus. Eiropas Savienība un tās dalībvalstis turpinās veicināt informētību par SKT un Romas statūtiem. Eiropas Savienība izmanto šo iespēju, lai vēlreiz apliecinātu savu nelokāmo apņēmību attiecībā uz SKT neatkarību un objektivitāti un tās centrālo lomu globālajā cīņā pret nesodāmību.